

□ **SOFA CIPRIA**

Projekt:

Fernando i Humberto Campana, Edra
Trochę jak pluszowy miś albo pianki marshmallows? Słodki składak: dziewięć futrzanych poduszek na niewidocznej metalowej ramie

Co dwie głowy, to nie jedna

Tekst | Katarzyna Andrzejczyk-Briks

CZY SAMO STWORZENIE ZESPOŁU SKŁADAJĄCEGO SIĘ Z NAJLEPSZYCH W SWOICH DZIEDZINACH SPECJALISTÓW TO RECEPTA NA UDANY PROJEKT? CO ZMIENIA GRUPĘ W ZESPÓŁ, A DZIAŁANIE W TWÓRCZE I NAKIEROWANE NA JEDEN CEL WSPÓŁDZIAŁANIE? KIEDY POJAWIA SIĘ TAJEMNICZA SYNERGIA?

Historię designu tworzą twórcze osobowości, więc pozornie wydaje się, że projektowanie to dziedzina indywidualistów. Tak naprawdę jednak profesjonalni projektanci pojawili się w momencie, gdy czuwający nad produkcją przemysłową inżynierowie i przedsiębiorcy potrzebowali kogoś, kto stworzy produkt, który stanie się przedmiotem pożądania masowego odbiorcy.

Od przełomu lat 20. i 30. ubiegłego wieku design to skomplikowana gra zespołowa – spotkanie różnych osobowości i odmiennych punktów widzenia. Wiek XXI przyniósł kolejne zmiany i poszerzenie znaczenia designu. Do niedawna kojarzył się z projektowaniem przemysłowym, grafiką użytkową, projektowaniem mebli czy oświetlenia. Dziś zacierają się kolejne granice dyscyplin i dziedzin ludzkiej aktywności.

Wszystko, co nas otacza: nie tylko przedmioty, ale również usługi, zachowania, nawet ludzkie spotkania lub doznania mogą być zaprojektowane.

Proces projektowania stał się zjawiskiem holistycznym – wiąże się z nowatorskim sposobem myślenia i łączeniem różnorodnych dziedzin¹. Innowacyjne projekty są owocem działań interdyscyplinarnych zespołów tworzonych przez projektantów,

KATARZYNA ANDRZEJCZYK-BRIKS – historyk sztuki od lat pasjonujący się historią i współczesnością wzornictwa.

trendwatcherów, design managerów, inżynierów i technologów, często również socjologów i psychologów. Taki zespół to konstelacja różnych osobowości, doświadczeń i emocji, których suma ma stać się zaczynem nowych pomysłów.

ZWIĄZKI ORGANICZNE

Świat przyrody, ale także świat kultury jest przykładem na to, że wspólne działanie daje więcej niż indywidualne wysiłki. Kluczem do współdziałania jest dobra, otwarta komunikacja. Umiejętność twórczej wymiany informacji i rozwiązywania problemów rodzi się tam, gdzie ludziom udaje się znaleźć wspólny język i wspólny cel. Paradoksalnie to właśnie kontakty z innymi są jednocześnie najtrudniejsze i najbardziej rozwijające dla każdego z nas. Współdziałanie pozwala nam w każdej dziedzinie przekroczyć własne ograniczenia. Dialog stymuluje, wywołuje emocje i otwiera na innych. To dlatego projektanci często tworzą grupy lub działają w synergicznych duetach – jak bracia Bouroullec oraz Campana, a niegdyś bracia Castiglioni czy małżeństwo Eamesów. Bracia Ronan i Erwan Bouroullec wspólnie działają i sygnują projekty. Jak sami mówią, są organicznie związani: w stanie permanentnego dialogu, połączeni podobną wrażliwością, a jednocześnie inni. Dopełniają się dzięki temu, że potrafią dobrze wykorzystać konflikty: *zazwyczaj nasza praca jest najlepsza, gdy się nie zgadzamy, ponieważ naciskamy na siebie, by pójść dalej*². Wiele projektów braci Bouroullec pokazuje możliwości budowania z niewielkich modułów złożonych struktur i sieci. Słynne już Algi (Vitra) czy tkaninowe Clouds (Kwadrat) obrazują doskonale zasadę, jak z małego powstaje coś wielkiego – struktury o nieograniczonych możliwościach.

FENOMEN KLASTRÓW

Zasada łączenia mniejszych części w bardziej wydajne sieci sprawdza się również w designie zrównoważonym. Oznacza on zmianę myślenia, szukanie rozwiązań dążących do „gospodarki zamkniętego koła”, które funkcjonuje jak przyroda – wszystko jest wykorzystywane i nic się nie marnuje. Projekty powstające w tym duchu oparte są na

□ ALGI

Projekt:
Ronan i Erwan Bouroullec, Vitra
Natura podsuwa dobre rozwiązania:
„Algi” to modułowa struktura,
którą użytkownik może dowolnie
kształtować

fol. Miro Zagnoli,
archiwum PR Vitra

współpracy autorów i użytkowników. Jedni tworzą mądre i trwałe produkty, drudzy je odpowiedzialnie użytkują.

Zuzanna Skalska – trendwatcher z holenderskiego studia VanBerlo i wykładowca m.in. na TU/e i Design Academy w Eindhoven – uważa, że najnowsze trendy w designie, wykorzystujące nowe technologie i materiały, mogą być dziś zrealizowane jedynie dzięki bliskiej współpracy pomiędzy designem, nauką i przemysłem³. Tej współpracy służy tworzenie miejsc wymiany myśli jak Eindhoven w Europie albo Dolina Krzemowa w USA, temu służą również powstające i w Polsce klastry. Oparte na współdziałaniu

związki i struktury mają pomóc w rozwiązaniu małych i dużych problemów naszego świata.

Część projektantów, zmęczona rolą maskotek mediów, chciałaby wykonywać projekty mające realny wpływ na rzeczywistość. Dążąc do świata zrównoważonego ekologicznie, mają też wizję świata zrównoważonego społecznie, w którym szuka się sposobów włączenia do wspólnoty ludzi wykluczonych z powodu biedy, choroby, pochodzenia. Bez współdziałania i tworzenia związków nie tylko pomiędzy organizacjami, ale i między ludźmi nie da się tej wizji zrealizować.

¹ Laura Slack, „Czym jest wzornictwo”, Warszawa 2007

² W wywiadzie na <http://designmuseum.org/design/ronan-erwan-bouroullec>

³ Na podstawie „DDW Trend Book 2009”